

2020 / Vol:6, Issue:33 / pp.1865-1872

RESEARCH ARTICLE

Arrival Date : 22.11.2020

Published Date : 25.12.2020

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31589/JOSHAS.443>

Reference : Bayar, A. & Aytaç, C. (2020). "Velilerin Öğretmenlere Öğretmenlik Mesleğini Öğretmeye Çalışması", Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences, 6(33):1865-1872.

VELİLERİN ÖĞRETMENLERE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİ ÖĞRETMEME ÇALIŞMASI¹

Attempt Of Parents To Teach Teachers Of The Teaching Profession

Doç.Dr. Adem BAYAR

Amasya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Amasya/Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-8693-9523

Ceyhan AYTAÇ

Amasya Üniversitesi, SBE Yüksek Lisans Öğrencisi, Amasya/Türkiye
ORCID ID: 0000-0003-2458-1690

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; velilerin tutumlarının öğretmenlerin performanslarına ve öğrencilerin başarılarına etkilerini belirlemektir. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun seçiminde ise amaçlı örnekleme tekniklerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile sekiz sınıf öğretmeni ile görüşmeler yapılarak elde edilmiştir. Bu görüşmeler pandemi sürecinden dolayı telefon kullanılarak yapılmış; elde edilen veriler kaydedilerek düzenlenmiştir. Toplanan veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda velilerin öğretmenlere, öğretmenlik mesleğini öğretmeye çalışmalarında, öğretmenlerin motivasyonlarını düşürdüğü ve öğrencilerin akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediği ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde birtakım önerilerde bulunularak çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, veliler, öğretmenlik mesleği, ilkokul.

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the effects of parents' attitudes on teachers' performances and students' success. This research has been conducted by the qualitative research method. The study group of this research has been determined by criterion sampling, one of the purposeful sampling techniques. All data has been collected by semi-structured interview technique with eight determined classroom teachers. These interviews have been made using a phone due to the pandemic process; the data obtained has been recorded and arranged. All data has been analyzed by descriptive analysis technique. As a result of the obtained data, it was revealed that when parents tried to teach teachers the teaching profession, they reduced teachers' motivation and negatively affected students' academic achievement. Consequently, this research has been finalized by creating some suggestions.

Keywords: Teacher, parents, teaching profession, primary school

1. GİRİŞ

Son yıllarda gerek yazılı gerekse görsel basında öğretmenlerin, öğrenci velilerinin kendilerine öğretmenlik mesleğini öğretmeleri ile ilgili serzenişte buldukları, şiddet eğilimi gösterdikleri görülmektedir. Eğitim-öğretim sürecinin en önemli ögesi olan öğretmenler, velilerin kendilerine yön çizmeye çalışmaları, şiddete başvurarak problem çıkarmaları sonucunda öğrencileri geleceğe hazırlamakta, onları topluma kazandırmakta sıkıntılar yaşamaktadırlar. Örneğin; Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası (KTÖS) ile 9 Eylül İlkokulu öğretmenleri okulda basın açıklaması yaparak, öğretmenlere yönelik tehdit, baskı ve polise şikâyetlerin arttığını, bu gibi davranışlara izin vermeyeceklerini belirtti. Eylemde, okullarda öğrenci sayısının artması ve sınıf sayılarının kalabalık

¹ Bu çalışmanın önceki hali 19-22 Kasım 2020 tarihinde Antalya'da düzenlenen 11. Uluslararası Eğitim Yönetimi Formu'nda sözlü bildirim olarak sunulmuştur.

olmasının sorunun çıkış sebepleri arasında yer aldığı kaydedildi (www.kibrispostasi.com). Bir başka haberde ise Mersin Mezitli'de Vali Şenol Ergin İlkokulu'nda görevli olan Sınıf Öğretmeni Nigar Özçelik, bir öğrencinin babası tarafından darp edildiği; öğretmenin tedavi altına alınırken saldırganın gözaltına alındığı belirtilmiştir (ntv.com.tr). Bu gibi olaylar neticesinde öğretmenler kendi yeterliliğini sorgulamakta, öğrencilerinde olması gereken kazanımları veremediğini düşünmekte ve kendisini sürekli baskı altında hissetmektedirler.

Öğrencinin eğitim-öğretim sürecindeki başarısında üç önemli sacayağı bulunmaktadır. Bunlar; öğretmen, öğrenci ve velidir. Öğrencilerin başarılı olmasındaki en önemli faktör; okul, aile ve öğrencinin işbirliği içerisinde çalışmasıdır (Bayrakdar ve Yiğit, 2006). Öğretmen, aile ve öğrenci üçgeninin uyumu ve işbirliği, eğitim öğretime önemli katkılar sağlamaktadır (Aydoğan, 2006). Ancak bu sacayağının önemli parçalarından biri olan veli ögesi, öğretmene mesleği ile ilgili uygulamalarda öncülük etmeye ve akıl vermeye çalışması birtakım sorunlara neden olmaktadır.

Öğretmenler; öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeyini, öğrenme yöntemlerini gösteren rehberlerdir (Waid ve McNergney, 2002). Öğretmenler, öğrenciler üzerinde güçlü ve kalıcı bir etkiye sahiptirler. Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme biçimini, ne kadar öğrendiklerini doğrudan etkilemektedirler. Öğrenci başarısı, öğretmenin performansı ile doğrudan ilişkilendirilmiştir. Öğretmenin, öğrenme ortamında etkili olmasının önüne geçen sebeplerin başında yer alan veli, bu süreçte öğretmene öğrenme ortamının sağlanmasında yardımcı olmak yerine, öğretmenin mesleki yeterliliğini sorgulayarak öğretmene yön vermeye çalışmakla büyük bir sorunun ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

Öğretmenler, bir sanatçının besteyi ortaya çıkarmadaki ilhamı, bir ressamın tuvale saçtığı boyadaki ustalığı, bir heykeltıraşın taşa verdiği estetikteki incelik gibi öğrencisini en iyi şekilde topluma kazandırmak için elinden gelen bütün gayreti gösteren sanatkârlardır.

Öğretmeni öğretmen yapan çok farklı yönler vardır. Bunlar: müfredatı uygulamak, dersi planlamak, öğrencinin kazanımları alma durumundaki ilerleme durumunu değerlendirmek ve raporları derlemektir. Bunun yanı sıra öğretmenin fedakârlık, merhamet ve sevgi gibi sorumlulukları da bulunmaktadır (Hayes, 2010). Kısacası öğretmenler, nesillerin oluşmasında bir mimar, bireylerin kişiliğine kendini yansıtan bir sanatkârdır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Öğretmen, okul kavramı içerisinde bilgiyle buna talepte bulunanlar arasındaki köprüyü oluşturan önemli bir öğedir (Mustan, 2002). Toplumlara yön veren, geniş bir yelpazeye uzanan öğretmenlerin asıl malzemesi öğrencilerdir. Öğretmenlerin amacı, öğrencileri ile geleceğe uzanan bir köprü kurmak ve o köprüden çağdaş medeniyetlere ulaşmak iken bu süreçte ortaya çıkan veli sorunu bu amaca zarar vermektedir. Eğer veliler öğretmenlere yardımcı olurlarsa amaca ulaşmada çok daha hızlı bir başarı sağlanmış olacaktır.

Öğretmen-veli arasındaki ilişki yönü negatif olduğunda öğrencinin başarısında da negatif yönde bir süreç izlenecektir. Aksi takdirde öğretmen-veli arasındaki ilişkide pozitif yönde bir durum ortaya çıktığında öğrenci başarısında da pozitif yönde bir değişiklik olacaktır. Çünkü eğitim-öğretim sürecindeki üç önemli sacayağı olan öğretmen, öğrenci ve veliden herhangi birinde ortaya çıkan sorun doğrudan öğrenci başarısını etkilemektedir. Nitekim literatürde eğitim-öğretim sürecine öğrenci velilerinin katılımının, öğrencilerin başarılarında da artışa sebep olduğu ifade edilmektedir (Lawson, 2003). Epstein (1995) bu konuyla ilgili çalışmasında, okuldaki eğitim-öğretim sürecine ailelerin katılımı ile birlikte öğrencinin eğitim becerilerinin arttığı, etkili bir iletişim kurulduğu ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini gerçekleştirmede daha aktif olduğunu ifade etmektedir. Öğretmen ile veli arasında oluşturulabilecek işbirliği ile öğrenciler; yaratıcı düşünme, yardım etme ve okula devam etme gibi konularda daha duyarlı olacaklardır (Epstein, 1995).

Öğretmen ile velilerin arasında etkili bir iletişimin olması sadece öğretmen ile veli arasındaki sürecin olumlu yönde seyrini sağlamaz aynı zamanda öğrenci başarısını da olumlu yönde etkiler. Aslanargun (2007)'un da ifade ettiği gibi öğretmen ve veli arasındaki iletişimin güçlü olması öğretmenin motivasyonun yükseltmekte, öğrenciler arasındaki disiplin sorunlarını en aza indirmekte ve

öğrencilerin akademik başarısını arttırmaktadır. Bu iletişimin güçlü olması aynı zamanda okulun da eğitim- öğretim havasını verimli bir iklim havasına sokmaktadır. Bu iklim ile hem öğretmenler hem de veliler birlikte öğrencilerin yeteneklerinin keşfedilmesinde, sosyal aktivitelerin düzenlenmesinde ve uygulanmasında etkili bir süreç oluşturmakta; aynı zamanda olumlu davranış değişikliğinin sağlanmasında rol oynamaktadır.

Literatür taramalarından da görüldüğü gibi öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde öğrencilerine ahlaki ve öğretim alanında başarı kazandırmasında öğrenci velilerinin süreçte öğretmenin uygulamalarını sürekli eleştirip öğretmene yol göstermeye çalışmaları yerine sürece dâhil olarak öğretmene yardımcı olmaları ve bu süreçte her türlü fedakârlığı yapmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, araştırmada öğretmenlerin, öğrenci velileri tarafından maruz kaldığı şikâyetler, serzenişler ve eleştiriler neticesinde yaşadığı sorunların ve öğrenci başarılarına yansımalarının neler olduğuna yönelik görüşlerinin bütünsel olarak değerlendirilmesi hedeflenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Bu araştırmanın amacı; öğrenci velilerinin sınıf öğretmenlerine meslekleri ile ilgili serzenişlerinin, öğretmene yol göstermeye çalışmalarının ve öğretmene karşı şiddet eğiliminde bulunmalarının neticesinde öğretmenlerin mesleki performanslarına ve öğrencilerin akademik başarılarına etkilerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- 1) Öğretmen- veli arasındaki ilişki nasıldır?
- 2) Öğretmenlerin velilerle yakın zamanda yaşadıkları problemler var mı? Bu problemlerin çözüm yöntemleri nelerdir?
- 3) Velilerin öğretmenlere meslekleri ile ilgili serzenişleri nelerdir?
- 4) Velilerin olumsuz tutumlarının öğretmenin performansına etkileri nasıldır?
- 5) Velilerin olumsuz tutumlarının öğrencilerin akademik başarılarına etkileri nasıldır?
- 6) Eğitim-öğretim sürecinde daha başarılı olunması için veli profili nasıl olmalıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırılmak istenen olgu ile ilgili bilgi sahibi olan insanların düşüncelerinden veri toplanmasına imkân sağlayan nitel araştırmanın amacı; insanların olguya yönelik yorumlarını ortaya koymaktır. Nitel araştırma, araştırılmak istenen olgunun amacına uygun görüşmeler yapılarak elde edilen veri toplama biçimidir (Karasar, 2014). Nitel araştırmalar, hayatın içinde yer alan olguları görünür hale getiren ve bir dizi yorumlayıcı materyalin kullanımına imkân veren bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

2.2. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Olgubilim deseni, incelenmek istenen olgu ile ilgili araştırmacının sorgulama stratejisi uygulayarak insan deneyimlerini açığa çıkarmadır (Creswell, 2007, Akt: Gündoğdu ve Ceylan Karani, 2018).

2.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin belirlenmesinde araştırmanın amacına uygun olarak amaçlı örneklem yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemindeki temel anlayış, örneklemin problemle ilgili belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır. Burada önceden hazırlanmış bir dizi ölçüt kullanılabilmesi gibi ölçütler araştırmacı tarafından da geliştirilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Anadolu'da Milli Eğitim

Bakanlığı'na bağlı bir devlet ilkokulunda görev yapan 8 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan öğretmenler A, B, C, D, E, F, G ve H şeklinde kodlanmıştır. Bu öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo I' de verilmiştir.

Tablo I. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Öğretmene Verilen Kod	A	B	C	D	E	F	G	H
Meslekteki Yılı	9	12	20	22	27	33	44	19
Yaşı	33	34	42	44	48	46	61	41
Cinsiyeti	E	E	K	K	E	K	E	K

Tablo I' de görüldüğü gibi 4'i erkek, 4'ü kadın olan öğretmenlerin yaş aralığı 33-61 arasında değişmektedir. Araştırmada görüşme yapılan öğretmenlerin mesleklerindeki çalışma sürelerine (9-44) bakıldığında gerekli bilgi ve deneyime sahip olabilecekleri görülmektedir.

2.4. Araştırmacıların Rolü

Birinci araştırmacı üniversiteye geçmeden önce Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı farklı okullarda okul yöneticisi ve öğretmen olarak görev yapmıştır. Bu süreç içerisinde zaman zaman velilerin kendisine mesleğini öğretmeye yönelik birtakım olaylar yaşamış; bu durumun günümüzde hangi düzeyde olduğunu merak etmiştir. Sonuç olarak araştırmacı bir bilim insanı olarak velilerin öğretmenlere karşı yaptıkları eleştirilerin öğretmenler üzerindeki etkilerini merak ederek bu konuya ilgi duymuş ve bu çalışmayı yapmaya karar vermiştir.

İkinci araştırmacı öğretmenlik mesleğini icra ederken, öğrenci velileri tarafından ara ara eleştirilere maruz kaldığını görmüştür. Araştırmacı, ayrıca kendisi dışında aynı mesleği yapan diğer öğretmenlerin de benzer eleştirilere maruz kaldığını gözleme imkânı bulmuştur. Maruz kaldıkları bu eleştiriler neticesinde öğretmenlerin belli bir süre morallerinin bozuk olduğunu gözleme fırsatı bulmuş ve bu durumun kendisinde de olduğunu fark etmiştir. Araştırmacının ve diğer meslektaşlarının eleştiriler sonrasında yaşadığı bu duygusal durum, araştırmacıyı konuyla ilgili çalışma yapmaya iten sebep olmuştur.

2.5. Verilerin Toplanması ve Analizi

Nitel araştırmalarda başlıca veri toplama aracı görüşmedir. Görüşme, iletişim kurulan bireyin araştırılan konu hakkında duygu ve düşüncelerinin neler olduğunu ortaya çıkarma amacıyla yapılır. Ayrıca görüşme, insanların gerçeğe ilişkin algılarına, anlamlarına, tanımlamalarına ve gerçeği inşa edişlerine vakıf olmanın iyi bir yolu (Ceylan Soylu, 2011) ve başkalarını anlamak için kullanılan en güçlü yöntemlerden biridir (Punch, 2005). Bu çalışmada öğretmenlerin düşüncelerinin ortaya çıkarılması amaçlandığı için nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, özel bir konuda derinlemesine soru sorma, anlaşılmayan durumlarla ilgili tekrar soru sorarak durumu daha açıklayıcı hale getirip cevapları tamamlama fırsatı sunar (Çepni, 2005).

Araştırma sırasında elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analizde veriler bütün çıplaklığı ile gösterilerek betimlenmekte, değerlendirilmekte ve bir çerçeve oluşturularak bu çerçeveye göre elde edilen veriler işlenmekte, bulgular tanımlanmakta ve tanımlanan bulgular yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın verileri ile ilgili bulgular sunulmaktadır. İlk olarak öğretmenlere sorulan ve görüşme formunun ilk sorusu olan velilerle aralarının nasıl olduğu ile ilgili soruya verdikleri cevapların yer aldığı Tablo II incelendiğinde, öğretmenlerin genel olarak velileriyle aralarının iyi olduğu görülmektedir.

Tablo II. Öğretmenlerin Velilerle Araları

İkili İlişkiler	A	B	C	D	E	F	G	H
Çok İyi	•	-	-	-	-	-	-	-
İyi	-	•	•	•	-	•	•	•
Kötü	-	-	-	-	•	-	-	-

Tablo II’ de elde edilen verilere bakıldığında öğretmenlerin velilerle aralarının genel olarak iyi olduğu ortaya çıkmaktadır. Fakat öğretmen E’nin diğer öğretmenlere göre velilerle arasının iyi olmadığı görülmektedir. Öğretmenlerin velilerle aralarının nasıl olduğu ile ilgili olarak bir öğretmen, “Velilerimle aram gayet iyi. Gerekli aramalar, birebir görüşmeler yapılmakta, öğrenci-veli-öğretmen üçlüsünün ve bu üçlünün paylaşımının olması gereken sağlam bir unsurdur.” biçiminde görüş bildirmiştir.

Öğretmenlerin velilerle yakın zamanda yaşadıkları sorunların olup olmadığı ile ilgili soruya verdikleri cevapların detayları Tablo III’ te görülmektedir.

Tablo III. Öğretmenlerin Velilerle Yakın Zamanda Yaşadıkları Problem Durumu

	A	B	C	D	E	F	G	H
Var	-	•	•	•	•	•	•	•
Yok	•	-	-	-	-	-	-	-

Görüşme formunun ikinci sorusunda öğretmenlerin, velilerle yakın zamanda bir problem yaşayıp yaşamadıkları ve yaşanan bir sorun varsa bu sorunlara yaklaşımının nasıl olduğu sorulmuştur. Görüşmeye katılan öğretmenlerin bu soruyu verdikleri cevaplardan elde edilen verilere göre, bir öğretmen dışında bütün öğretmenlerin genel olarak velilerle sorun yaşadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin velilerle yakın zamanda yaşadıkları sorunların olup olmadığı ile ilgili olarak bir öğretmen, “Geçen yıl bir velimle aramda sözlü olarak bir tartışma yaşadım. Okulda en çok kitap okuyan öğrenciye her ay madalya veriliyordu. ‘Çocuğum madalya alamadı’ diyerek beni ilgisiz olmakla suçladı.” biçiminde görüş bildirmiştir.

Tablo IV’ te öğretmenlerin velilerle yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik yaklaşımları yer almaktadır.

Tablo IV. Öğretmenlerin Velilerle Yaşadıkları Sorunların Çözümüne Yönelik Yaklaşımları

	A	B	C	D	E	F	G	H
Dinler ve Konuşurum	•	•	•	•	•	•	-	•
Empati Kurarım	-	-	-	•	-	-	-	•
Anlayışla Karşılarım	-	-	-	-	-	•	-	•
Rehber Öğretmen	•	•	•	-	•	•	•	-

Tablo IV’te yer alan veriler incelendiğinde öğretmenlerin sorunları çözme sürecindeki yaklaşımlarının temelinde, velileri dinleme ve onlarla konuşma olduğu görülmektedir. Yaşanılan problemler karşısında onları dinlemenin ve onlarla konuşmanın problemlerin çözümüne katkısı olmadığı görüldüğünde, öğretmenlerin problemlerin çözümü için rehber öğretmenden yardım alma yöntemini tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin velilerle ilgili yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik yaklaşımları ile ilgili olarak bir öğretmen, “Öncelikle dinlerim. Öğrenci ve veli arasındaki bağı yorumlarım. Öğrencimi gözlemleme yoluna giderim. Daha sonra veli ile gerekli (saygı çerçevesinde) konuşmaları yaparım. Gerekirse rehber öğretmen ile yardımlaşma yolunu tutarım.” biçiminde görüş bildirmiştir.

Tablo V’te öğretmenlerin, velilerin öğretmenlere meslekleri ile ilgili serzenişlerinin neler olduğu ile ilgili soruya verdikleri cevapların detayları yer almaktadır.

Tablo V. Velilerin Öğretmene Mesleği İle İlgili Serzenişleri

	A	B	C	D	E	F	G	H
Adalet	•	-	•	-	-	•	•	-
Oturma Düzeni	•	-	•	•	•	-	•	•
Dağınıklık	-	•	-	•	-	-	-	-
Konular	-	•	•	•	-	-	-	-
Beslenme	-	-	-	•	-	•	-	-

Tablo V'teki verilere göre velilerin öğretmenlere meslekleri ile ilgili serzenişlerinin özellikle sınıf içerisinde öğrencilerin oturma düzenleri ve öğretmenin sınıf içerisinde uygulamaya çalıştığı adalet ile ilgili olduğu görülmektedir. A, C, F ve G öğretmenlerinin sınıf içinde adaletli olmadıkları ile serzenişlere maruz kaldığı ortaya çıkmaktadır. A, C, D, E, G ve H öğretmenlerinin sınıfta öğrencilerin oturma düzenlerinin veliler tarafından beğenilmediği ve bu konuda da öğretmene serzenişlerde bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerin dağınıklığı ile ilgili B ve D öğretmenlerinin; konuların anlatımı ile ilgili de B, C ve D öğretmenlerinin, öğrencilerin beslenme düzenleri ile ilgili D ve F öğretmenlerinin serzenişe maruz kaldığı görülmektedir. Öğretmenlerin, velilerin öğretmenlere meslekleri ile serzenişlerinin neler olduğu ile ilgili olarak bir öğretmen, *"Sınıf içerisinde öğrenciler arasında haksızlık yaptığımı, bazı öğrencileri öne çıkardığımı ve onlarla daha çok ilgilendiğimi söyleyen velilerim var."* biçiminde görüş bildirmiştir.

Tablo VI'da velilerin olumsuz tutumunun öğretmen performansına etkileri olup olmadığı ile ilgili cevapları özetlenmiştir.

Tablo VI. Velilerin Olumsuz Tutumunun Öğretmen Performansına Etkileri

	A	B	C	D	E	F	G	H
Etkilemiyor	•	-	-	-	-	-	-	-
Performansım Düşüyor	-	•	•	•	•	•	•	•
Öğrenci Başarısı Düşüyor	-	•	•	-	•	-	•	•

Tablo VI'daki verilere bakıldığında velilerin olumsuz tutumlarından dolayı bir öğretmen dışında diğer öğretmenlerin tamamının olumsuz yönde etkilendikleri görülmektedir. B, C, D, E, F, G ve H öğretmenlerinin performanslarının düştüğü elde edilen verilerden ortaya çıkmaktadır. B, C, E, G ve H öğretmenleri ise velilerin bu olumsuz tutumlarından dolayı öğrenci başarısının düştüğünden yana görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin, velilerin olumsuz tutumlarından dolayı performanslarındaki etkileri ile ilgili olarak bir öğretmen, *"Velilerimden özellikle bazılarının, sürekli benim sınıf içerisindeki uygulamalarımı beğenmemesi, ders işleme yöntemimi eleştirmesi, hangi konuyu işlemem gerektiği ile ilgili öğütler vermeye çalışması moralimi bozuyor. Öyle olduğu zamanlarda da içimden ders işlemek gelmiyor ki zaten verimli ders de işleyemiyorum."* biçiminde görüş bildirmiştir.

Tablo VII'de öğretmenlere göre veli profilinin nasıl olması gerektiği ile ilgili soruya verdikleri cevaplar özetlenmiştir.

Tablo VII. Öğretmenlere Göre Olması Gereken Veli Profili

	A	B	C	D	E	F	G	H
İlgili	•	•	•	•	-	•	-	•
Uyumlu	•	-	•	-	-	•	•	-
Ödevlerini Takip Eden	-	•	-	•	-	-	•	•
Çözüm Odaklı	•	•	•	-	-	•	-	-
Çocuğunu Tanıyan	-	•	-	•	•	-	•	•
Demokratik	-	-	-	-	•	-	-	•
Saygılı	•	-	-	-	-	•	•	•

Tablo VII'de yer alan veriler incelendiğinde öğretmenlere göre olması gereken veli profilinde A, B, C, D, F ve H öğretmenlerinin, velilerin çocukları ile daha ilgili olması gerektiği yönünde görüş bildirdiği; A, C, F ve G öğretmenlerinin, velilerin okulla uyum içerisinde olması gerektiği yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. B, D, G ve H öğretmenlerinin, veliler tarafından öğrencilere verilen ödevlerin takip edilmesi gerektiği konusuna dikkat çektiği; A, B, C ve F öğretmenlerinin, velilerin sorunlara karşı çözüm odaklı olması gerektiği ile ilgili görüş bildirdiği görülmektedir. Velilerin, çocuklarını tanıması gerektiği ile ilgili konuya B, D, E G ve H öğretmenlerinin dikkat çektiği, çocuklarına karşı demokratik olma ile ilgili E ve H öğretmenlerinin üzerinde durduğu görülmektedir. A, F, G ve H öğretmenlerinin ise öğretmene karşı tutum ve davranışlarında saygılı olması gerektiği ile ilgili görüşlerini ortaya koydukları anlaşılmaktadır. Öğretmenlere göre olması gereken veli profili ile ilgili olarak bir öğretmen, *"Çocuğunu iyi tanıyıp ona göre beklenti içine giren, çocuğuyla kaliteli zaman geçiren, ödevlerini kontrol eden, çok korumacı olmayan, çocuğuna sorumluluklar veren, çocuğunu başka çocuklarla kıyaslamayan, sadece kendi çocuğunun özel olduğunu düşünmeyip başka"*

çocukların da özel olduğunu düşünen, çocuğunun bir birey olduğunu bilip onu her konuda dinleyen, görüşlerini alan, derslerde işlenen konuları bilen bir veli profili istiyorum.” biçiminde görüş bildirmiştir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmacılar, velilerin eğitim-öğretim sürecinin içinde yer almasının gerekli olduğunu ancak bu sürece olumsuz katılımlarının hem öğretmenler üzerinde hem de öğrencilerin akademik başarıları üzerinde etkilerinin olumsuz yönde bir etki ettiği konusunda öğretmenlerin genel görüş belirttikleri sonucuna ulaşmışlardır. Çünkü okulda başlayan öğretimin aynı zamanda ailede de devam etmesi, veli-öğretmen işbirliğinin sağlanarak daha da güçlü hale getirilmesi önem arz etmektedir. Araştırmalarda velilerin eğitim-öğretim sürecine dâhil edilmesiyle daha disiplinli bir sürecin sağlandığı (Epstein ve Sheldon, 2002a), devamsızlık problemlerinin azaldığı (Epstein ve Sheldon, 2002b), öğrenci başarılarının arttığı (Jeynes, 2007; Shaw, 2008; Sheldon, 2003) ortaya çıkmıştır. Ancak ailelerin katılımın olumsuz yönde olması ters bir etkiye sebep olacaktır. Yapılan çalışmada okullarda ailelerin olumlu yönde yeterince etkin olmadıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere karşı velilerin eleştirel ve olumsuz yaklaşımları değerlendirildiğinde öğretmenlerin performanslarına olumlu yansımalarının olmadığı, öğretmen-veli arasında oluşturulması gereken işbirliğinin sağlanamadığı, öğrenci başarısına olumsuz yönde etki ettiği sonucuna erişilmektedir. Öğretmenlerin performansının yükselmesi ve öğrenci kazanımlarının istenilen düzeyde gerçekleşmesi için velilerin öğretmenlerle olumlu bir iletişim içerisinde olmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Veliler, öğretmenlerin sınıf içerisindeki düzenlerini eleştirmek yerine öğretmenin uygulamalarını saygıyla karşılamalıdır.
2. Veliler, öğretmenlerin öğrenciler üzerinde kazandırmak istediği kazanımlarda öğretmeni eleştirmek yerine bu konuda öğretmene nasıl yardım edilmesi gerektiği konusunda öğretmen ile işbirliği içerisinde olmalıdırlar.
3. Veliler, öğretmenin uygulamakta olduğu ders ve kazanımlarındaki sıralamasına müdahale etmeden, bu kazanımların öğrenciler üzerinde gerçekleşmesine yardımcı olmalıdırlar.
4. Veliler, çocukları ile daha fazla vakit geçirerek, çocuğunun özelliklerini daha iyi tanımalı, problemlerine odaklanmalı, ilgi ve yeteneklerinin farkına varmalıdırlar.
5. Okul-ev kapsamında öğrencinin çalışmalarını takip ederek öğrenme sürecine katkı sağlayabilecek işbirliği oluşturulmalıdır.
6. Veliler, eğitim-öğretim sürecinde öğretmeni ile sürekli iletişim halinde olmalı ve sorun çıkarmak yerine oluşabilecek sorunların ortadan kalması için gayret göstermelidir.
7. Veliler tarafından eğitim-öğretim sürecinin uzun bir maraton olduğu unutulmamalı ve bu süreçte ailelere seminerler verilerek okul-aile işbirliğinin yapıcı, onarıcı ve etkin olarak devreye girmesine çalışılmalıdır.

KAYNAKÇA

Altunışık, R., Çoşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S. (2010). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, (6. Baskı). Sakarya: Sakarya Kitabevi.

Aslanargun, E. (2007). Okul- aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışma. Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 18, 119-135, http://www.manas.kg/pdf/sbdpdf18/09_Aslanargun.pdf adresinden 12.11.2009 tarihinde alınmıştır.

Aydoğan, İ. (2006). İlköğretim okullarında okul-çevre ilişkilerinin düzeyi. Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 2, 121-136.

Bayraktar, M. & Yiğit, B. (2006). Okul-çevre ilişkileri (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Ceylan Soylu, H.(2011). “Yaşamımızdaki Elektrik” ünitesinde 6.sınıf öğrencilerinin kavram karikatürleri kullanımına ilişkin öğrenci görüşleri. 2nd International Conference On New Trends in Education and Their Implications, Bildiri Kitabı, (ss 1445-1456), Ankara
- Ceylan, V. K. & Gündoğdu, K. (2018). Bir olgu bilim çalışması: Kodlama eğitiminde neler yaşanıyor. Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama, 8(2), 1-34.
- Çelikten, M., Şanal, M. & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 19, 207-237.
- Çepni, S. (2005) *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*, (2. Baskı). Trabzon.
- Epstein, J. L. & Sheldon, S. B. (2002a). Improving student behavior and school discipline with family and community involvement. Education And Urban Society, 308-318.
- Epstein, J. L. & Sheldon, S. B. (2002b). Present and accounted for: Improving student attendance through family and community involvement. Journal of Educational Research, 4-26.
- Hayes, D. (2009). Encyclopedia of primary education. Oxon: Routledge.
- <https://www.ntv.com.tr>
- <https://www.kibrispostasi.com/>
- Jeynes, W. H. (2007). The relationship between parental involvement and urban secondary school student academic achievement: A metaanalysis. Urban Education, 82-110.
- Karasar, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemi (27. Baskı). Nobel Yayınları, Ankara.
- Mustan, T. (2002). Dünyada ve Türkiye’de öğretmen yetiştirmede yeni yaklaşımlar. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 8(1), 115-127.
- Punch, K. F. (2005). *Sosyal araştırmalara giriş: Nicel ve nitel yaklaşımlar*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Shaw, C. A. (2008). A study of the relationship of parental involvement to student achievement in a Pennsylvania career and technology center. Unpublished Doctoral Dissertation. The Pennsylvania State University. Pennsylvania, USA.
- Sheldon, S. B. (2003). Linking school-family-community partnerships in urban elementary school to student achievement on state tests. The Urban Review, 149-165.
- Sözbilir, M. (2009). Nitel veri analizi. 02.06.2014 tarihinde <https://fenitay.files.wordpress.com/2009/02/1112-nitel-arac59ftc4b1rmada-veri-analizi.pdf> adresinden erişildi.
- Strauss, A. L. & Corbin, J. (2007). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory (3th. ed.). California: SAGE Publications.
- Şimşek, H. & Tanaydın, D. (2002). İlköğretimde veli katılımı: Öğretmen-veli-psikolojik danışman üçgeni. İlköğretim-Online, 1(1), 12-16.
- Waid, K. B. & McNergney, R. F. (2002). Teacher Encyclopedia of Education. USA: Macmillian Reference.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. 8. Basım, Ankara: Seçkin Yayınları.